

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ І. І. МЕЧНИКОВА
Кафедра географії України, ґрунтознавства і земельного кадастру

ЗАТВЕРДЖУЮ
Проректор з науково-педагогічної роботи
(Майя НІКОЛАЄВА)
«09» _____ 2022 р.

**РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«ІНТЕРАКТИВНІ ТЕХНОЛОГІЇ В СУЧАСНІЙ ОСВІТІ»**

Рівень вищої освіти: Перший (бакалаврський)

Галузь знань: 01 Освіта/Педагогіка

Спеціальність: 014 "Середня освіта (за предметною спеціалізацією)"

Освітньо-професійна програма: Середня освіта (Географія)

Робоча програма навчальної дисципліни «Інтерактивні технології в сучасній освіті». Одеса, 2022. 10 с.

Розробник: Адобовська М. В. – доцент кафедри географії України, ґрунтознавства і земельного кадастру, Попельницька Н.О. – доцент кафедри географії України, ґрунтознавства і земельного кадастру.

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри географії України, ґрунтознавства і земельного кадастру

Протокол № 2 від. «2» вересня 2022р.

Завідувач кафедри

_____ (підпис) А. Б. (Андрій БУЯНОВСЬКИЙ)
(Ім'я ПРІЗВИЩЕ)

Погоджено із гарантом ОПП/ОНП «Середня освіта (Географія)»

_____ (підпис) М. А. (Марія АДОБОВСЬКА)
(Ім'я ПРІЗВИЩЕ)

Схвалено навчально-методичною комісією (НМК) геолого-географічного факультету

Протокол № 1 від «2» вересня 2022р.

Голова НМК _____ (підпис) В. С. (Віталій СИЧ)
(Ім'я ПРІЗВИЩЕ)

Переглянуто та затверджено на засіданні кафедри географії України, ґрунтознавства і земельного кадастру

Протокол № ___ від. “___” _____ 20__ р.

Завідувач кафедри

_____ (підпис) _____ (Ім'я ПРІЗВИЩЕ)

Переглянуто та затверджено на засіданні кафедри географії України, ґрунтознавства і земельного кадастру

Протокол № ___ від. “___” _____ 20__ р.

Завідувач кафедри

_____ (підпис) _____ (Ім'я ПРІЗВИЩЕ)

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, спеціалізація, рівень вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни	
		Очна форма навчання	Заочна форма навчання
Загальна кількість: кредитів – 2 годин – 60 залікових модулів – 1	Галузь знань <u>01 Освіта / Педагогіка</u> (шифр і назва) Спеціальність <u>014.07 Середня освіта</u> (Географія) (код і назва) Рівень вищої освіти: Перший (бакалаврський)	<i>Вибіркова дисципліна</i>	
		Рік підготовки:	
		4-й	
		Семестр	
		8-й	
		Лекції	
		14 год.	
		Практичні, семінарські	
		год.	год.
		Лабораторні	
		10 год.	
		Самостійна робота	
		36 год.	
у т.ч. ІНДЗ*: - год.			
Форма підсумкового контролю: <i>залік</i>			

* – за наявності

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета. Ознайомлення студентів з організаційними, педагогічними та дидактичними аспектами використання інтерактивних технологій у процесі викладання географії, формування у студентів знань про новітні підходи до організації навчання, інтерактивні технології, їх зміст, особливості, специфіку, форми і методи, прийоми організації та вміння структурно аналізувати навчальний процес з позицій його технологізації..

Завдання. Основними завданнями вивчення навчальної дисципліни «Інтерактивні технології в сучасній освіті» є:

- формування знання про інтерактивне навчання як сукупність технологій; ознайомлення із принципами, функціями й методами застосування інтерактивних технологій;
- сформувати знання про структуру, зміст різних видів інтерактивних навчальних технологій;
- формування уявлень в галузі застосування інтерактивних технологій під час роботи вчителем географії в школі.

Процес вивчення дисципліни спрямований на формування елементів наступних компетентностей:

а) загальні компетенції (ЗК):

- ЗК5 Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.
- ЗК6 Здатність застосовувати набуті знання в практичних ситуаціях.
- ЗК7 Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

б) спеціальні (фахові) компетенції (ФК):

- ФК6 Здатність здійснювати професійну діяльність вчителя географії, класного керівника, педагога-організатора позакласної та позашкільної виховної роботи на основі аналізу та осмислення педагогічної діяльності, застосування творчого підходу,

інноваційних методів та освітніх технологій для відповідного забезпечення належної якості навчально-виховного процесу в закладах освіти.

– ФК8 Здатність застосовувати набуті географічні і психолого-педагогічні компетентності, знання сучасних методик і освітніх технологій для формування в учнів загальних і предметних компетентностей та здійснення міжпредметних зв'язків географії.

– ФК21 Знання теорій, категорій і понять про сутність, принципи, зміст, форми і методи навчання і виховання; здатність володіти навичками викладання та навчання, знання сучасних освітніх технологій і методик для формування загальних і предметних компетентностей.

Програмні результати навчання (ПРН):

– ПРН5 Знає психолого-педагогічні аспекти навчання і виховання учнів: вікові та індивідуальні психологічні особливості особистості учня, основні психічні процеси, зміст педагогічних теорій, основні категорії педагогіки, методи педагогічних досліджень, закономірності, принципи та методи навчання та виховання, особливості фізичного розвитку учня, функціональні обов'язки вчителя та класного керівника тощо;

– ПРН12 Застосовує набуті географічні і психолого-педагогічні компетентності, сучасні методики і освітні технології, в тому числі і інформаційні, для забезпечення для формування в учнів загальних і предметних компетентностей, здійснення міжпредметних зв'язків та формування основ цілісної природничо-наукової картини світу відповідно до вимог державного стандарту;

– ПРН13 Виконує функціональні обов'язки вчителя географії та класного керівника, педагогічно мислить, застосовує творчий підхід до педагогічної діяльності, моделює та розв'язує педагогічні ситуації, планує навчально-виховну роботу з дітьми, педагогами та батьками, застосовує індивідуальний підхід

– ПРН19 Вміє досліджувати сучасні педагогічні технології навчання, застосовувати традиційні форми, методи, прийоми навчання, які сприяють свідомому оволодінню системою географічних знань, умінь і навичок, організовувати, планувати, конструювати й здійснювати свою власну професійну діяльність відповідно до дидактичних принципів навчання;

– ПРН21 Вміє оцінити здоров'я особистості, визначити допустимий рівень фізичного навантаження, визначає критерії і показники психічного й психофізичного розвитку дітей, враховує отримані дані при виборі методик і технологій навчання і виховання, розробляє ефективні індивідуальні програми соціалізації й адаптації дітей з особливими освітніми потребами;

– ПРН30 Здатний відповідально управляти процесом формування готовності учнів до самостійного осмисленого прийняття рішень, подолання труднощів, прояву поваги до інтелектуальної праці та її результатів;

– ПРН31 Забезпечує рівноправне, справедливе освітнє середовище, що сприяє навчанню всіх учнів, незалежно від їх соціально-культурно-економічних особливостей, здійснює педагогічний супровід процесів соціалізації та професійного самовизначення учнів, підготовки їх до свідомого вибору життєвого шляху.

Очікувані результати навчання. У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен

знати: зміст поняття "технологія", "інтерактивне навчання", «інтерактивні технології», "технологія інтерактивного навчання"; знати теоретичні засади інтерактивних технологій; знати види методів при інтерактивному навчанні; знати педагогічні інновації в сучасній школі.

вміти: аналізувати, структурувати і характеризувати інтерактивні технології; використовувати інтерактивні методики в навчальних семінарах та тренінгах; уміти розробляти і захищати індивідуальний проект інтерактивних технологій.

3. Зміст навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Форми, методи і засоби інтерактивних технологій.

Тема 1. Дидактичні характеристики інтерактивних технологій.

Поняття «технологія», «інтеракція» «інтерактивна технологія». Сутність інтерактивного навчання, його місце в сучасній освіті. Психологічні основи застосування інтерактивних технологій. Закономірності та принципи застосування інтерактивних технологій. Функції інтерактивного навчання. Учитель і учень як суб'єкти педагогічної взаємодії в процесі застосування інтерактивних технологій.

Тема 2. Різноманіття інтерактивних методів навчання і їх характеристика.

Інтерактивні методи навчання та їх характеристика. Різноманіття методів інтерактивного навчання. Класифікація методів інтерактивного навчання.

Змістовний модуль 2. Інноваційні технології при вивченні географії

Тема 3. Інтерактивні засоби навчання.

Інтерактивні засоби навчання, їх різноманіття Функції інтерактивних засобів навчання. Класифікації інтерактивних засобів навчання: за вирішеними педагогічним завданням; за функціями в організації освітнього процесу; за типом інформації та т.п. Інтерактивні засоби навчання, що забезпечують базову підготовку (електронні підручники, навчальні системи, системи контролю знань), їх характеристика та особливості використання в освітньому процесі. Інтерактивні засоби практичної підготовки (задачники, практикуми, віртуальні конструктори, програми імітаційного моделювання, тренажери). Інтерактивні допоміжні засоби (енциклопедії, словники, хрестоматії, розвиваючі комп'ютерні ігри) і особливості їх використання в освітньому процесі. Інтерактивні комплексні засоби (дистанційні навчальні курси). Система електронного навчання і контролю знань MyTestPro і її дидактичні характеристики.

Тема 4. Технології інтерактивного навчання.

Технологія організації дидактичної гри. Технологія організації проектної діяльності. Технології навчання у співпраці (Cooperative Learning). Мозковий штурм. Групова дискусія. Технологія «дебати». Інформаційно-комунікаційні технології.

Тема 5. Особливості організації контролю в системі освіти із застосуванням інтерактивних технологій.

Контроль в системі освіти, його функції та види. Традиційні та інноваційні методи контролю, які використовуються із застосуванням інтерактивних технологій. Особливості організації тестового контролю на основі платформи MyTestPro. Види тестових завдань. Сутність портфоліо як методу контролю і оцінки досягнень учнів. Різноманіття типів портфоліо. Специфіка створення електронного портфоліо. Критерії оцінки портфоліо.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви тем	Кількість годин											
	очна форма						заочна форма					
	Усього	у тому числі					Усього	у тому числі				
		л	п	лаб.	інд.	с.р.		л	п	лаб.	інд.	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Змістовий модуль 1. Форми, методи і засоби інтерактивних технологій												
Тема 1. Дидактичні характеристики інтерактивних технологій	10	2		2		6						
Тема 2. Різноманіття інтерактивних методів навчання і їх характеристика	10	2		2		6						
Разом за ЗМ.1	20	4		4		12						
Змістовий модуль 2. Інноваційні технології при вивченні географії												
Тема 3. Інтерактивні засоби навчання	14	4		2		8						
Тема 4. Технології інтерактивного навчання	14	4		2		8						

Тема 5. Особливості організації контролю в системі освіти із застосуванням інтерактивних технологій	12	2	2	8						
Разом за ЗМ.2.	40	10	6	24						
Усього годин	60	14	10	36						

5. Теми семінарських занять

У програмі семінарські заняття не заплановані.

6. Теми практичних занять

У програмі практичні заняття не заплановані.

7. Теми лабораторних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		очна	заочна
1	Тема 1. Рішення міні-кейсів, пов'язаних із застосуванням інтерактивних технологій навчання в освітньому процесі.	2	
2	Тема 2. Розробка фрагмента уроку з використанням електронного підручника. Використання інструментів системи електронного навчання і контролю знань MyTestPro в процесі організації самостійної роботи учнів. Використання інтерактивної дошки як засобу закріплення знань і формування умінь і навичок учнів на уроці. Формування пізнавальної мотивації учнів на уроках географії засобами використання інтерактивної дошки.	2	
3	Тема 3. Технологія організації дидактичної гри. Технологія організації проектної діяльності. Технології навчання у співпраці (Cooperative Learning). Мозковий штурм. Групова дискусія. Технологія «дебати». Інформаційно-комунікаційні технології.	2	
4	Тема 4. Комп'ютерне тестування і контроль знань.	2	
5	Тема 5. Контроль в системі освіти, його функції та види. Традиційні та інноваційні методи контролю, які використовуються із застосуванням інтерактивних технологій. Особливості організації тестового контролю на основі платформи MyTestPro. Види тестових завдань. Сутність портфоліо як методу контролю і оцінки досягнень учнів. Різноманіття типів портфоліо. Специфіка створення електронного портфоліо. Критерії оцінки портфоліо.	2	
	Разом	10	

8. Самостійна робота

Самостійна робота полягає в опрацюванні деяких питань з тем програми які не викладаються на лекціях, або потребують поглибленого вивчення.

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна	заочна
1	Заповнення таблиці «Порівняльна характеристика традиційного та інтерактивного навчання». Есе «Учитель як суб'єкт інтерактивного навчання». Складання кластера «Я і інтерактивні технології».	6	
2	Розробка методичних рекомендацій щодо використання окремих методів інтерактивного навчання	6	

3	Огляд електронних освітніх ресурсів, які забезпечують вирішення різних завдань інтерактивного навчання (вивчення нового матеріалу, повторення, закріплення, узагальнення, систематизацію знань, умінь і навичок) при вивченні однієї з тем предмета викладання.	8	
4	Організація групової роботи над проектом.	8	
5	Створення електронного портфоліо «Інтерактивні технології в викладанні мого предмета».	8	
	Разом	36	

9. Методи навчання

Словесні (лекція, бесіда, дискусія, проблемний виклад навчального матеріалу); дослідницькі (евристичний метод, дослідницький метод, метод проектів); наочні (ілюстрація, демонстрація); практичні (вправи, лабораторні роботи); опрацювання нового матеріалу, робота з підручником (під керівництвом викладача, самостійна робота студентів); робота з інформаційними Інтернет-ресурсами географічного напрямку, електронними науковими виданнями, інформаційними базами даних передового педагогічного досвіду, мультимедійними навчальними програмами з географії (підручник, атлас, енциклопедія, тестові програми).

10. Форми контролю і методи оцінювання (у т.ч. критерії оцінювання результатів навчання)

Поточний контроль (письмове тестування, письмові самостійні роботи), періодичний контроль (контрольні роботи, зі змістових модулів), підсумковий контроль (залік).

Критерії оцінювання навчальних досягнень

Оцінка за національною шкалою	Теоретична підготовка	Практична підготовка
	Здобувач освіти	
Відмінно	у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно, самостійно та аргументовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей; глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань, використовуючи при цьому нормативну, обов'язкову та додаткову літературу; робить самостійні висновки, виявляє причинно-наслідкові зв'язки; самостійно знаходить додаткову інформацію та використовує її для реалізації поставлених перед ним завдань. Здобувач здатен виділяти суттєві ознаки вивченого за допомогою операцій синтезу, аналізу, виявляти причинно-наслідкові зв'язки, формувати висновки і узагальнення, вільно оперувати фактами та відомостями.	глибоко та всебічно розкриває сутність практичних завдань, використовуючи при цьому нормативну, обов'язкову та додаткову літературу; може аргументовано обрати раціональний спосіб виконання завдання й оцінити результати власної практичної діяльності; виконує творчі завдання та ініціює нові шляхи їх виконання; вільно використовує набуті теоретичні знання при аналізі практичного матеріалу; проявляє творчий підхід до виконання індивідуальних та колективних завдань при самостійній роботі.
Добре	достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей,	правильно вирішив більшість практичних завдань; має стійкі навички виконання завдання

	використовуючи при цьому нормативну та обов'язкову літературу; при представленні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, застосовує знання для розв'язання стандартних ситуацій; самостійно аналізує, узагальнює і систематизує навчальну інформацію, але допускаються при цьому окремі несуттєві неточності та незначні помилки.	
Задовільно	володіє навчальним матеріалом на репродуктивному рівні або відтворює певну частину навчального матеріалу з елементами логічних зв'язків, знає основні поняття навчального матеріалу; має ускладнення під час виділення суттєвих ознак вивченого; під час виявлення причинно-наслідкових зв'язків і формулювання висновків.	може використовувати знання в стандартних ситуаціях, має елементарні, нестійкі навички виконання завдання. Правильно вирішив половину розрахункових/тестових завдань. Здобувач має ускладнення під час виділення суттєвих ознак вивченого; під час виявлення причинно-наслідкових зв'язків і формулювання висновків.
Незадовільно з можливістю повторного складання	володіє навчальним матеріалом поверхово й фрагментарно (без аргументації та обґрунтування); безсистемно виокремлює випадкові ознаки вивченого; не вміє робити найпростіші операції аналізу і синтезу; робити узагальнення, висновки; під час відповіді допускаються суттєві помилки	недостатньо розкриває сутність практичних завдань, допускаючи при цьому суттєві неточності, правильно вирішив окремі розрахункові/тестові завдання за допомогою викладача, відсутні сформовані уміння та навички.
Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не володіє навчальним матеріалом	виконує лише елементи завдання, потребує постійної допомоги викладача

11. Питання для підсумкового контролю

1. Поняття «інтерація».
2. Поняття «інтерактивна технологія» та «інтерактивні методи навчання».
3. Переваги використання інтерактивних технологій в навчанні.
4. У чому полягає позитивний психологічний вплив використання інтерактивних технологій в освіті.
5. Педагогічна технологія. Інтерактивні технології навчання.
6. Методологічні моделі навчальної взаємодії учнів з інтерактивними технологіями.
7. Організаційні моделі навчальної взаємодії учнів з інтерактивними технологіями.
8. Інформаційні системи та технології.
9. Поняття та види методів інтерактивного викладання. Поняття інтерактиву, його суть, основні ознаки.
10. Мета інтерактиву.
11. Таблиця сприйняття інформації (навчальна піраміда).
12. Види активних методик.
13. Види навчальних методів.

14. Інтерактивні технології в залежності від мети.
15. Особливості використання інтерактивних технологій.
16. Міні-лекція; лекція-провокація.
17. Рольова гра, case-study.
18. Мозковий штурм.
19. Дискусія, круглий стіл.
20. Традиційні та інноваційні методи контролю.

13. Розподіл балів, які отримують студенти

Поточний та періодичний контроль					Сума балів
Тема 1	Тема 2	Тема 3	Тема 4	Тема 5	
20	20	20	20	20	100

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
85-89	B	добре	
75-84	C		
70-74	D	задовільно	
60-69	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

14. Методичне забезпечення

Робоча програма навчальної дисципліни; опорні конспекти лекції; підручники і навчальні посібники; методичні матеріали до лабораторних і самостійних занять; нормативно-методичні документи та посібники; мультимедійні навчальні програми географічного напрямку; питання для поточного і підсумкового контролю знань; ілюстративні матеріали та ін.

15. Рекомендована література

Основна

1. Адобовська М. В. Інтерактивні технології в сучасній освіті: Навчальна програма та методичні вказівки до самостійної роботи з дисципліни (спецкурсу). Одеса, 2017. 16 с.
2. Вітевская, О. В. Інтерактивні методи навчання студентів технічних вузів. Інфокомунікаційні технології. 2016. Т. 14. № 1. С. 99-104.
3. Гевко І. В. Формування і розвиток професіоналізму вчителя технологій: теорія і методика: монографія. Кам'янець-Подільський, 2017. 392 с.

Додаткова

1. Садиков Т. М. Історія розвитку інтерактивних технологій. Проблеми сучасної освіти. 2016. №4. С. 158-161.
2. Мариновська О.Я. Педагогічна інноватика & Менеджмент інновацій: навч.-метод. посіб. Івано-Франківськ, 2019. 504 с.

Електронні інформаційні ресурси

1. <http://www.osvitanet.com.ua/> Навчально-методичний сайт ЗАТ «Інститут передових технологій»
2. <http://www.uroki.net/docgeo.htm/> Для вчителя географії.

3. <http://library.thinkquest.org/10157/geoglobe.html/> GeoGlobe. Географічні ігри.
4. <http://www.geodata.org.ua/> Геофізичні данні в реальному часі. Інформація про сонячну активність і стан Землі
5. <http://pidruchniki.com.ua/> Перша українська електронна бібліотека підручників
6. <http://travel.kyiv.org/map/> Україна та її регіони. Карта України. Карти областей України. Міста України
7. [ІНТЕРАКТИВНІ ТЕХНОЛОГІЇ: ТЕОРІЯ ТА МЕТОДИКА \(udpu.edu.ua\)](http://udpu.edu.ua/)